

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 218/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om problem till följd av prisstegringen på torv

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 218/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Minna Reijonen /saf:

Vad ämnar regeringen göra för att kostnaderna för inhemskt användbart strötorv och växttorv ska hållas konkurrenskraftiga i Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Inhemsk växttorv används mycket som växtunderlag i växthus, annan trädgårdsproduktion och grön produktion samt i skogsplantaskolor i Finland. Dessutom är torv ett viktigt strömaterial i flera av husdjursproduktionens sektorer, framför allt inom kycklingproduktion. Finland har varit föregångare inte bara i produktionen av torv, utan även i forskningen kring och införandet av dessa typer av användning av torv, och kunskaperna om detta har under årens lopp ökat avsevärt. Växt- och strötorv har många fördelar jämfört med andra alternativa material. De viktigaste av dessa fördelar är de mångsidiga möjligheterna att använda torvtyper som är olika till bland annat nedbrytningsgrad och struktur, torvens förmåga att binda vätska samt att torven är ren från såväl olika sjukdomsalstrare som skadliga ogräsfrön. Torv, som binder ammoniak vid användning som strömaterial samt är antibakteriell och inte skaver, främjar djurens hälsa bättre än andra strömaterial. Efter att torven använts kan den fortfarande utnyttjas till exempel som jordförbättringsmedel eller i kompostering. Växtunderlagsmaterial som konkurrerar med torv kan ha delvis motsvarande egenskaper, men än så länge känner man inte till några produkter som helt skulle motsvara torv.

Torvarbetsgruppen, som arbets- och näringsministeriet tillsatte, har också begrundat hotbilderna mot tillgången på inhemsk växt- och strötorv samt den fortsatta användningen av dem. Arbetsgruppen slutförde sitt arbete i slutet av mars 2021. Även om huvudbetoningen på arbetsgruppens uppdrag var inriktad på åtgärder som det snabbt skiftande läget med energitorv kräver, behandlades även frågor gällande växt- och strötorv och sakkunniga inom området hördes. En klar slutsats var att minskad utvinning av energitorv direkt påverkar även tillgången på växt- och strötorv som tas från torvområdenas ytlager samt lönsamheten för uppsamlingen.

Arbetsgruppen lade fram några förslag för åtgärder angående växt- och strötorv, och även ministerierna planerar för närvarande eller har redan inlett åtgärder i syfte att trygga den inhemska produktionen av växtunderlag och strömaterial. Arbetsgruppen föreslog bland annat att en lägesbild ska utarbetas för behovet av och möjligheterna för produktion och av växt- och strötorv, främjande av produktion av vitmossa, lättnader i tillståndsförfarandet för att öppna nya torvmossar, allokering av FoUI-finansiering för utveckling av återvinningsbara växtunderlag och strömaterial som innehåller torv och återvinningsmaterial samt inkludering av torv som strömaterial i stödet för djurens välbefinnande även i CAP:s nya stödperiod som börjar 2023. Dessutom föreslogs en utredning av ett system, som tryggar bevarandet av produktionsområdena för växt- och strötorv som är nödvändiga för att upprätthålla försörjningsberedskapen. Detta

skulle genomföras genom att fortsätta upptagningen av växt- och strötorv i tydligt avgränsade områden, vilket samtidigt dessutom skulle möjliggöra tillräcklig tillgång på nedbruten energitorv i de djupare skikten med tanke på försörjningsberedskapen.

Vid halvtidsöversynen fattade regeringen beslut som svarar på de oförutsedda och plötsliga omvälvningarna inom torvbranschen. Ett stödpaket bereds för företagare som avstår från torvutvinning. Växttorv och strötorv behövs även i fortsättningen. I fråga om dem görs ytterligare utredningar före verkställandet och valet av lämplig finansieringskanal. Samtidigt pågår olika redan tidigare inledda åtgärder och finansieringar, med vilka avsikten också är att skapa nya möjligheter för användning av myrar och för produktion av växtunderlag och strömaterial. Jord- och skogsbruksministeriet har finansierat undersökningar med anknytning till odling och uppsamling av vitmossa, och miljöministeriet har tillsatt en samarbetsgrupp för utredning av miljökonsekvenser av insamlingen av mossor. Samarbetsgruppen ska ta ställning till ramvillkor för miljömässigt hållbar och förnybar bärning av mossor. Dessutom finns det inom ramen för tillgänglig finansiering i de olika förvaltningsområdenas riksomfattande och regionala stödsystem möjlighet att söka utvecklings- och investeringsfinansiering för bland annat produktion av växtunderlag och strömaterial som ersätter torv.

Regeringen ser allvarigt på hotbilden som förts fram vad gäller fortsatt inhemsk produktion av växt- och strötorv. Det försämrar framtidsutsikterna för både företag som producerar torv och företag som använder torv. Jord- och skogsbruksministeriet vill säkra tillgången på inhemsk växt- och strötorv. Utöver de ovannämnda tillvägagångssätten söker man ständigt instrument, som i första hand ska trygga produktionen av inhemsk växt- och strötorv och vid eventuella förändringar ska principen för rättvis omställning efterföljas.

Helsingfors 4.5.2021

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä